

Asia: VN/5137/2022-OM-229

Ehdotus uudeksi valmiuslaiksi; työryhmän mietintö

1 luku. Yleiset säännökset

1 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

2 luku. Varautumisvelvollisuus

Yleisen varautumisvelvollisuuden organisatorista soveltamisalaa (6 §:n 1 mom.) koskevat huomiot:

-

Yleisen varautumisvelvollisuuden aineellista sisältöä (6-8 §) koskevat huomiot:

Laissa mainitaan kriittiset toiminnot, joita hyvinvointialueiden tulee vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa priorisoida. Kriittisiä toimintoja ei kuitenkaan eritellä tai määritellä laissa. Säädöksissä tulisi olla selkeä maininta siitä, että valtiolla tulee olla tässä kokonaisuudessa ohjausvelvoite hyvinvointialueiden suuntaan, jotta hyvinvointialueet voivat varmuudella tunnistaa kriittiset toimintonsa.

Muut 2 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

3. luku Poikkeusoloista ja lisätoimivaltuuksien käyttöönotosta päättäminen

Poikkeusolojen edellytyksiä (11 §, vrt. nyk. poikkeusolojen määritelmä) koskevat huomiot:

-

Poikkeusolojen alkamista ja päättymistä koskevaa päätöksentekoa (12 ja 21 §) koskevat huomiot:

-

Lisätoimivaltuuksien käyttöönottomenettelyä (13-20 §) koskevat huomiot:

-

Valtioneuvoston erityisiä seurantavelvollisuuksia (22 ja 23 §) koskevat huomiot:

-

4 luku. Poikkeusolojen hallinnan ohjaus ja hallinnon erityisjärjestelyt

4 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

24 §: Pyydämme täsmentämään, onko hyvinvointialueiden ohjausmahdollisuus ja -velvollisuus ensisijaisesti sosiaali- ja terveysministeriöllä vai valtioneuvostolla.

5 luku. Lisätoimivaltuuksien käyttöperiaatteet ja soveltamista koskevat yleiset säännökset

5 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

6 luku. Hallinnon järjestäminen ja valtion taloudenhoito

6 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

7 luku. Työvoiman saatavuuden turvaaminen

7 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

8 luku. Työvelvollisuus

8 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

44 §: Sote-henkilöstön erityisen työvelvoitteen määrittäminen lainsäädännöllä on ongelmallinen kokonaisuus. Hyvinvointialueilla tulee mahdollisesti olemaan vaikeuksia mahdollistaa tehtäviin määrättyjen henkilöiden perehdytys, osaamistason varmistaminen ja tarvittava työmotivaatio. Tämä voi olla erityisen vaikeaa potilashoidossa, ja vaarantaa potilasturvallisuuden kaikista hyvinvointialueen ponnisteluista huolimatta. Näkemyksemme mukaan tästä osiosta tulisi luopua kokonaan, tai vaihtoehtoisesti erityinen työvelvoite tulisi rajata koskemaan ainoastaan tukitehtäviä.

9 luku. Sotilaallisen puolustusvalmiuden turvaaminen

9 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

59 §: Pyydämme täsmentämään, koskeeko pykälä myös hyvinvointialueita. Pyydämme lisäksi täsmentämään, sisältävätkö lakiehdotuksessa mainitut yhteisöt myös julkisoikeudelliset yhteisöt.

10 luku. Liikkumisen ja oleskelun rajoittaminen sekä väestön siirtäminen

10 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

11 luku. Otto-oikeudet ja palvelujen suorittamisvelvollisuus

11 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

77 §: Pyydämme täsmentämään, mikä toimija hyvinvointialueella voi tehdä päätöksen huoneistojen luovuttamiseen velvoittamisesta.

79 §: Pyydämme täsmentämään, mitä tarkoitetaan yhteisöllä. Voiko hyvinvointialue velvoittaa esimerkiksi kuntaa pykälässä mainittujen palveluiden suorittamiseen, ja mikä toimija hyvinvointialueella voi tehdä päätöksen tästä.

12 luku. Väestön välttämättömän toimeentulon turvaaminen ja sosiaaliturvan muutokset

12 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

13 luku. Välttämättömien hyödykkeiden ja palvelujen saatavuuden turvaaminen

13 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

14 luku. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä koulutuksen turvaaminen

14 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

96 §: Pyydämme täsmentämään, mitä tarkoittaa lakiehdotuksessa mainittu välttämätön toimeentulo ja huolenpito.

98 §: Henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista poikkeamisen mahdollistaminen poikkeusoloissa on hyvinvointialueen näkökulmasta kokonaisvaltaisesti hyvä asia.

15 luku. Asumisen järjestäminen

15 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

16 luku. Rahoitusmarkkinoiden ja vakuutusmarkkinoiden turvaaminen

16 luvun (pl. 110 §) säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

110 §:n 1 momentin 1 kohtaa (vientikielto) koskevat huomiot:

-

110 §:n 1 momentin 2 kohtaa (tuontikielto) koskevat huomiot:

-

110 §:n 1 momentin 3 kohtaa (tiettyjen taloudellisten toimien kieltä) koskevat huomiot:

-

110 §:n 1 momentin 4 kohtaa (kotiuttamisvelvollisuus) koskevat huomiot:

-

110 §:n 2-5 momenttia koskevat huomiot:

-

17 luku. Energia-, vesi- ja jätehuollon turvaaminen

17 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

18 luku. Välttämättömien viestintä- ja postipalveluiden turvaaminen

18 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

19 luku. Ruoantuotannon turvaaminen

19 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

20 luku. Välttämättömän rakentamisen turvaaminen

20 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

III osaa koskevat yleiset kysymykset

Toimivaltuusosan rakennetta ja toimivaltuuksien sääntelytapaa koskevat yleiset huomiot:

-

Mahdolliset muut koko toimivaltuusosaa koskevat huomiot:

-

21 luku. Lisätoimivaltuuksien täytäntöönpanoa koskevat yleiset säännökset

21 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

22 luku. Lisätoimivaltuuksien täytäntöönpanoa koskevat erityiset säännökset

22 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

23 luku. Korvaukset

23 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

24 luku ja rikoslain muuttamista koskeva lakiehdotus. Rangaistussäännökset

Valmiuslain 24 luvun ja rikoslain muuttamista koskevan lakiehdotuksen (2. lakiehdotus) säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

25 luku. Muutoksenhaku

25 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

HE-luonnoksen yleisperustelut

Vaikutusten arviointia koskevat huomiot:

Uudet velvoitteet lisäävät selvästi taloudellista ja hallinnollista kuormaa hyvinvointialueille tilanteessa, jossa resurssit ovat muutoinkin supistuneet poikkeusolojen myötä. Laissa ei kuitenkaan oteta kantaa hyvinvointialueiden varautumisvelvoitteiden rahoitukseen tai niihin keinoihin, joilla hyvinvointialue voi realistisesti selviytyä laajentuneista velvoitteista muutoinkin vaikeana aikana. Katsomme, että lainsäädännössä tai muutoin tulisi ottaa kantaa lisääntyneiden velvoitteiden muodostamiin resursointitarpeisiin.

Säätämisjärjestysperusteluja koskevat huomiot:

-

Muut HE-luonnoksen perusteluja koskevat huomiot:

-

Työryhmän mietintö

Uudistuksen tarpeellisuutta ja sen keskeisiä ratkaisuja koskevat yleiset kannanotot:

-

Muut työryhmän mietintöä koskevat yleiset huomiot:

-

Tanskanen Leena-Mari
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue

Lampovaara Teemu
Vantaa-Keravan hyvinvointialue